

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Cilt: 10 Sayı: 52 Volume: 10 Issue: 52
Ekim 2017 October 2017
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581
Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1932>

KAMU VE ÖZEL OKULLARDA GÖREVLİ FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNİN YARATICILIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ FARKLAR DIFFERENCES BETWEEN CREATIVE THINKING LEVELS OF TEACHERS AT PUBLIC AND PRIVATE SCHOOLS

Rıdvan GÖREN*
Hasan İNAÇ**

Öz

Yaratıcı düşünce, özellikle bilgi toplumuna geçiş sürecinde önemi artan bir konudur. Eğitimde bilginin artması ve daha işlevsel bir hale gelmesi için gerekli olan yaratıcı düşünce, fen bilgisi derslerinde daha fazla önem kazanmaktadır. Bu çalışmada, kamu ve özel okullarda görev yapan fen bilgisi öğretmenlerinin yaratıcı düşünce düzeyleri arasındaki farkın incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada Manisa ili sınırları içerisinde eğitim öğretim veren MEB'na bağlı özel ve devlet okullarında 2016-2017 eğitim öğretim yılında görevli 317 fen bilgisi öğretmeni üzerinde anket uygulaması yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre mesleki deneyim, mezuniyet ve yaratıcılık eğitimi alma durumuna göre öğretmenlerin yaratıcı düşünme düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir ($p<0,05$). Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaratıcılık düzeyleri, devlet okullarında görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek düzeydedir. Fark analizi sonuçları ise gruplar arasındaki bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymuştur ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Fen bilgisi, yaratıcılık, kamu, özel okul.

Abstract

Creative thinking has been an important topic, especially in transformation period to information era. Creative thinking which is a necessity for increasing information and being more important in education is more important in science courses. In this research, it was aimed to examine differences between creative thinking levels of teachers at public and private schools. In the research, 317 science teachers working at private and public schools in Manisa under authority of National Education Ministry during 2016-2017 education year were subjected to survey. According to results of the study, creative thinking levels of teachers were significantly different based on experiment, education and taking creativity course groups ($p<0,05$). Creative thinking level of teachers at private schools was higher than teachers at public schools. Difference analysis results showed that this difference was statistically significant ($p<0,05$).

Keywords: Science, Creativity, Public, Private School.

1. Giriş

Son yıllarda artan teknolojik olanaklar bilginin birikimi ve paylaşımında büyük kolaylıkları beraberinde getirirken, bilgi toplumu sürecinde bilginin yeniden üretilmesi ve işlevsel bir hale gelmesi büyük önem kazanmıştır. Bu süreçte bilgiyi iyi bir şekilde üreterek yeni nesillere aktaran, işlevsellik kazandıran ve doğru bilginin yeniden üretilebilir bir şekilde ortaya koyulmasında ve bilimsel anlamda üretilmesinde önemli rolü olan eğitim kurumlarında çağın gereksinimlerine uygun modernizasyon yapan ülkeler, günümüzde dünyada gerek uluslararası anlamda, gerekse sermaye ve üretim alanında liderliğe sahip olmaktadır.

Bilginin gerek ortaya koyulmasında, gerekse işlenerek yeni bilgilerin üretilmesinde ve günlük yaşamda karşılık bulak şekilde teknoloji üzerinde yansımada, yaratıcı düşünce ve yaratıcılık büyük önem arz etmektedir. Yaratıcılık en genel tanımıyla bir "yoktan var etme" sürecidir. Maddenin korunumu yasasından yaratıcılık felsefesine kadar pek çok bilim, maddesel manada yoktan var etmenin mümkün olmadığı ya da sadece insanüstü güçlere mahsus olduğuna hükmetmektedir. Öte yandan bir sürecin başka bir sürece dönüşmesi aşamasında, ortaya yeni bir fikir çıkmakta ve adeta bu fikir "yoktan var olma" niteliği kazanmaktadır. Şu halde yaratıcılığı, dini ve fiziki metinlerden farklı olarak, bir dönüştürme ve daha işlevsel bir hale getirme süreci olarak nitelendirmek mümkündür.

Yaratıcılık eylemlerinin gerçekleşmesi için düşünce yapısının yaratıcı olması, dolayısıyla bireylerde yaratıcı düşünmenin olması gerekir. Buna göre yaratıcı düşünce, herhangi bir konuda mevcut olanaklar ve verilere dayalı olarak yeni süreçlerin üretilmesi ve ortaya koyulmasında önemlilik arz eden bir düşünce sistematığı şeklinde nitelendirilebilir. Yaratıcı düşünce sayesinde bireyler mevcut bilgileri geliştirerek

* Kırıkkale Üniversitesi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı, E-Mail: ridvangoren52@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı, E-Mail: hinac@kku.edu.tr

üzerine yeni bilgiler eklemekte ve daha önemlisi, bilgiyi daha işlevsel, daha pragmatik bir şekilde değerlendirebilmektedir.

Bu yapısından dolayı yaratıcı düşünce, aynı zamanda bilim, teknoloji gibi temel ve önemli toplumsal değerlere de önemli bir gelişme zemini hazırlamaktadır. Bilgi ve teknoloji sürecinde meydana gelen çalışmalar ve ilerlemeler yaratıcı düşünme üzerinden ilerlediğinden, yaratıcı düşünce temel bilimlerin en önemli bileşeni ve süreci yürüten unsuru olarak ortaya çıkmaktadır.

Toplumun en önemli bilimsel çalışmalar ve teknolojik ilerlemelere zemin hazırlayan bilgileri nesillere ve aynı nesil içerisindeki bireylere aktarımını sağlayan, aynı zamanda küresel kamusal bir mal niteliğini taşıyan eğitim kurumlarında, fen bilgisi dersleri bu alanda en önemli değerlerin başında gelmektedir. Öğrencilerin gerek analitik düşünme ve bilimsel yöntemi öğrenmelerinde, gerekse bilimsel disiplin ile çalışma yöntemlerini edindikleri fen bilgisi dersinde, öğretmenlerin yaratıcılık düzeyleri büyük önem arz etmektedir. Gerek yakın geçmişimizde, gerekse günümüzde eğitim çıktıları değerlendirildiğinde, özel eğitim kurumlarında bilginin daha iyi bir şekilde işlendiği ve nesillere aktarıldığı görülmektedir. Yapılan bu araştırmada, özel okullar ile devlet okullarında görevli olan fen bilgisi öğretmenlerinin yaratıcı düşünce özelliklerinin kıyaslanması ve aradaki farkın ortaya koyulması amaçlanmıştır.

2. Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde, öğretmenlerin yaratıcı düşünceleri arasındaki farkların ve demografik değişkenlerle arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılması için, genel manada literatüre ilişkin kısa bir bilgi verilmiştir.

2.1. Yaratıcılık Kavramı

Bir üründen çok bir süreci ifade eden yaratıcılık, bireylerin hepsinde olan ve günlük yaşamdan bilimsel çalışmalara dek uzanmış olan süreç, tutum ve davranış biçimi şeklinde tanımlanmaktadır (Dikici, 2006: 3). Yaratıcılık değişimin ve yeniliklerin içselleştirilmesi, olası düşüncelerin sınanması, farklı bakış açılarıyla çevrenin değerlendirilmesi ve yeni ürünlerin ortaya koyulması gibi süreçleri ifade etmektedir (Duran ve Saraçoğlu, 2009: 58). Eğitim bilimlerinde yeni fikirlerin sınanması ve eski bilgilerle birlikte yeni bilgilerin üretilmesi söz konusu olduğundan, özellikle bu süreçte eğitim veren öğretmenlerin yaratıcılık eğilimleri yüksektir (Esmer ve Baykal, 2010: 1736). Öte yandan yaratıcılığın eğitim kurumlarında etkili bir şekilde kullanılması için öncelikle yaratıcılık düzeylerinin ölçülmesi ve daha sonra yaratıcılığa etki eden faktörlerin belirlenmesi, etki düzeylerinin ortaya koyulmasının gerekli olduğu ifade edilebilir (Aslan, 2001: 22).

2.2. Yaratıcı Düşünce

Adından da anlaşılacağı üzere yaratıcı düşünce, yaratıcı bir biçimde düşünceleri sınavan, yeni düşünceleri ortaya koyan, bunları süreç ya da ürün şeklinde sınavan bir düşünce yapısını ifade etmektedir. Yaratıcı düşünce yeniliği arayan, buluşçu ya da eski sorunlar için yeni çözümler üreten düşünce biçimi olup, özellikle çocukluk döneminde yeni düşünceler üretme, yeni fikirler geliştirerek öne sürme, hayal gücünü kullanma gibi pek çok olumlu gelişimlere öncülük etmektedir (Yaşar ve Aral, 2010: 202). Yaratıcılık gibi yaratıcı düşünce de sadece zeki bireylerin değil, az ya da çok her insanın sahip olduğu bir düşünce biçimidir (Koray, 2004: 2). Özellikle eğitim kurumlarında, yaratıcı düşünce bilginin sadece paylaşılmasını değil, aynı zamanda farklı açılardan değerlendirilerek geliştirilmesini sağlaması bakımından oldukça önemli bir kavram olarak görülebilir.

3. Yöntem

Yapılan bu araştırma betimsel tarama modeline göre desenlenmiştir. Bu yöntemde mevcut bir durum nitel ve/veya nicel veriler ışığında betimlenmekte, kapsamlı bir biçimde ele alınmaktadır (Karasar, 2012). Araştırmada bu bağlamda fen bilgisi öğretmenlerinin yaratıcı düşünce düzeylerinin öncelikle hangi demografik değişkenlere göre farklılık gösterdiğinin, ardından da kamu ve özel okullarda görevli öğretmenlerin yaratıcı düşünce düzeyleri arasındaki farkın ortaya koyulması amaçlanmıştır.

3.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Manisa ili sınırları içerisinde eğitim öğretim veren MEB'na bağlı özel ve devlet okullarında görevli fen bilgisi öğretmenleri, örneklemini ise 2016-2017 eğitim öğretim yılında bu okullarda görev yapan, gönüllülük usulüne göre araştırmaya dahil edilen 317 fen bilgisi öğretmeni oluşturmaktadır.

3.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu ve Aslan (2001) tarafından Türkçe geçerliliği ve güvenilirliği yapılan *Öğretmen Davranışlarının Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişimine Katkısı Anketi* kullanılmıştır. Demografik bilgi formu öğretmenlerin okul türü, cinsiyet, mesleki deneyim, mezuniyet ve yaratıcılık eğitimi alma durumlarını ölçen sorulardan oluşmaktadır.

Öğretmen Davranışlarının Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişimine Katkısı Anketi:

Yenilmez ve Yolcu (2007) tarafından geliştirilen ve öğretmen davranışlarının yaratıcı düşünme becerilerine katkısını ölçen anketin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,70 olarak bulunmuştur. Ankette beşli likert tipinde 17 madde olup, yüksek puan yüksek yaratıcılık düzeyini göstermektedir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri bizzat araştırmacı tarafından, gerekli izinlerin alınmasının ardından gerçekleştirilmiştir. Kümeleme örneklem ve gönüllülük usulüne dayalı olarak araştırmada öncelikle aynı bölgede olan okullardan kümeler oluşturulmuş, öğretmenlerin ders aralarında öğretmenler odasında buldukları saat dilimlerinde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verilerin toplanma aşamasında öncelikle katılımcılara genel bir bilgi verilmiş, ardından araştırmaya katılmaya gönüllü olup olmadıkları sorulmuştur. Daha sonra, anket envanterleri doldurulana kadar, katılımcıların herhangi bir sorusu olması durumunda yanıt vermek için beklenmiştir. Daha sonra elde edilen bilgiler, ileri analiz için bilgisayar ortamına atılmıştır.

3.4. İstatistik Yöntem

Araştırmada demografik bilgilerin tanımlanmasında frekans analizi ve çapraz tablolama (crosstabulation), demografik veriler arasındaki fark analizinde ise Ki-Kare analizi yapılmıştır. Ölçek ortalamaları ortalama ve standart sapma ile tanımlanmıştır. Ölçek ortalamalarının fark analizinden önce veri dağılımının normalliği için Kolmogorov Smirnov testi yapılmıştır. test sonucunda ölçek ortalamaları normal dağılıma uymadığından, iki grup arasındaki fark için Mann Whitney U ve ikiden çok grup arasındaki fark için Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Tüm analizler SPSS 17.0 for Windows paket programında ve %95 güven aralığında yapılmıştır.

4. Bulgular

Araştırmaya katılan fen bilgisi öğretmenlerinin demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların demografik özellikleri ve okul türüne göre farklar

	Özel Okul		Devlet Okulu		X ²	p
	n	%	n	%		
Cinsiyet						
Erkek	60	56,1	97	46,2	0,098	0,061
Kadın	47	43,9	113	53,8		
Mesleki deneyim						
5 yıl ve altı	-	-	52	24,8	37,437	0,000
6-10 yıl arası	56	52,3	105	50,0		
11 yıl ve üzeri	51	47,7	53	25,2		
Mezun olunan kurum						
Eğitim enstitüsü	15	14,0	46	21,9	21,726	0,000
Eğitim fakültesi	92	86,0	135	64,3		
Fen Edebiyat Fakültesi	-	-	29	13,8		
Yaratıcılık eğitimi alma						
Evet	30	28,0	60	28,6	0,010	0,921
Hayır	77	72,0	150	71,4		

Araştırmaya katılan özel okul öğretmenlerinin %56,1’i erkek ve %43,9’u kadındır. Bu oran devlet okullarında %46,2 erkek ve %53,8 kadın yönündedir. Cinsiyete göre özel okul ile devlet okulunda görev yapan öğretmenler arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$). Özel okulda görevli öğretmenlerin %52,3’ü 6-10 yıl arası ve %47,7’si 11 yıl ve üzerinde deneyime sahiptir. Devlet okulunda görevli öğretmenlerin %24,8’i 5 yıl ve altında, %50,0’si 6-10 yıl arasında ve %25,2’si ise 11 yıl ve üzerinde deneyime sahiptir. Deneyime göre özel okul ve devlet okulu öğretmenleri arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$). Özel okulda görevli öğretmenlerin %14,0’ü eğitim enstitülerinden, %86,0’si ise eğitim fakültelerinden mezundur. Devlet okullarında ise öğretmenlerin %21,9’u eğitim enstitülerinden, %64,3’ü eğitim fakültelerinden, %13,8’i fen edebiyat fakültesinden mezun olduklarını ifade etmişlerdir. Mezun olunan kuruma göre özel ve devlet okulları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$). Özel okulda görevli öğretmenlerin %28,0’i ve devlet okulunda görevli öğretmenlerin %28,6’sı daha önce yaratıcılık eğitimi aldıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik değişkenlerine göre yaratıcı düşünce düzeyleri arasındaki farklar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik değişkenlerine göre değişim algıları arasındaki farklar

	Yaratıcı düşünce	
	X	SS
Cinsiyet		
Erkek	60,38	4,10
Kadın	59,58	3,15
U		11063,500
P		0,065
Mesleki deneyim		
5 yıl ve altı	57,87	3,79
6-10 yıl arası	60,45	4,16
11 yıl ve üzeri	60,29	2,16
X ²		17,462
P		0,000
Mezuniyet		
Eğitim enstitüsü	57,92	2,83
Eğitim fakültesi	60,78	3,74
Fen Edebiyat F.	58,00	1,93
X ²		45,577
P		0,000
Yaratıcılık eğitimi		
Evet	59,23	3,68
Hayır	60,26	3,63
U		8455,500
P		0,016

Tablo 2’de de görüleceği üzere, erkek öğretmenlerde yaratıcı düşünce düzeyi, kadın öğretmenlere göre daha yüksek düzeydedir. Erkek öğretmenlerin yaratıcılık düzeyi $60,38 \pm 4,10$ olup, kadınlarda ise bu değer $59,58 \pm 3,15$ olarak bulunmuştur. Cinsiyete göre gruplar arasındaki fark analizi sonuçları istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0,05$).

Mesleki deneyime göre; 6-10 yıl arasında deneyime sahip olan öğretmenlerde yaratıcı düşünce düzeyi daha yüksektir. Bunu 11 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenler ile 5 yıl ve altında deneyime sahip olan öğretmenler izlemektedir. Fark analizi sonuçlarına göre gruplar arasındaki bu farklar istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0,05$).

Mezuniyete göre; eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmenlerin yaratıcı düşünce düzeyleri diğer gruplara göre daha yüksek düzeydedir. Bunu Fen Edebiyat fakültesi mezunları ve eğitim enstitüsü mezunları izlemektedir. Fark analizi sonuçları gruplar arasındaki bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymuştur ($p < 0,05$).

Yaratıcılık eğitimi alma durumuna göre; daha önce yaratıcılık eğitimi almadığını ifade edenlerin yaratıcı düşünme düzeyleri daha yüksektir. Fark analizine göre gruplar arasındaki bu farklar istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0,05$). Özel okul ve devlet okulundaki öğretmenlerin yaratıcılık düzeyleri arasındaki farklar Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Özel okul ve devlet okulundaki öğretmenlerin yaratıcılık düzeyleri arasındaki farklar

	Özel Okul		Devlet Okulu		U	P
	X	SS	X	SS		
Yaratıcı düşünme	63,25	2,18	58,30	3,10	2223,000	0,000

Tablodan da görüleceği gibi, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaratıcı düşünme düzeyleri, devlet okulunda görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek düzeydedir. Özel okullardaki öğretmenlerin yaratıcılık düzeyi puanı $63,25 \pm 2,18$ olurken, bu değer devlet okulunda görevli fen bilgisi öğretmenlerinde $58,30 \pm 3,10$ olarak bulunmuştur. Fark analizi sonuçları ise gruplar arasındaki bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermiştir ($p < 0,05$).

5. Tartışma

Yapılan bu çalışmada, özel ve devlet okullarında görevli fen bilgisi öğretmenlerinin yaratıcı düşünme düzeyleri incelenmiştir. Çalışmada öncelikle yaratıcı düşünme düzeylerinin öğretmenlerin

demografik değişkenlerine göre fark analizlerine bakılmış, ardından özel ve devlet okullarındaki öğretmenlerin yaratıcı düşünce düzeyleri arasındaki farklar incelenmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin yaratıcı düşünce düzeyleri cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermezken ($p>0,05$), diğer demografik değişkenler olan mesleki deneyim, mezuniyet ve daha önce herhangi bir yaratıcılık eğitimi alma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir ($p<0,05$). Bu noktada dikkati çeken hususların başında, yaratıcılık eğitimi aldığı halde öğretmenlerin daha düşük yaratıcı düşünceye sahip olmaları gelmektedir. Bu durum ya öğretmenlere verilen yaratıcılık eğitimlerinin içeriklerinin yeterli olmadığını, ya da elde edilen sonuçların iyi bir şekilde tasarlanmadığını ortaya koymaktadır.

Mesleki deneyime göre ise deneyimi daha düşük ve daha yüksek olan bireylerde yaratıcı düşünce düzeylerinin de, orta deneyime göre daha düşük olduğu ortaya koyulmuştur. Burada, mesleki deneyimi az olanların mesleki oryantasyon ve adaptasyon nedeniyle, deneyimi çok yüksek olanların ise mesleki tükenmişlikle ilişkili olarak yaratıcı düşünceye yeterince ilgi veremedikleri ifade edilebilir. Mesleki oryantasyon ve adaptasyon süreci, öğretmenlikte oldukça önemli ve öğretmenler üzerinde etkili bir zihinsel çalışma sürecini ifade etmektedir. Yine mesleki tükenmişlik, öğretmenlik mesleğinde deneyim ile artan bir olgudur. Gerek mesleki oryantasyon süreci, gerekse mesleki tükenmişlik bilişsel özellikler olarak bireylerin zihinsel süreçlerinde oldukça etkili ve önemlidir. Bu nedenle araştırma sonuçlarında da etkisini gösterdiği ifade edilebilir.

Araştırmada ortaya çıkan bir diğer sonuç, özel okullarda görevli öğretmenlerin, devlet okullarında göre yaratıcı düşünce düzeylerinin daha yüksek olmasıdır. Gerek ulusal sınavlar ve meslek edinme süreci, gerekse kamuoyundaki yaygın kanaat, özel okulların devlet okullarına göre daha başarılı olduğu yönündedir. Bu noktada, imkan ve çıktılar değerlendirildiğinde bunu kesin bir sonuç gibi görmek mümkün değildir. Zira özel okula giden bir öğrenci, zaten ailesi tarafından belli bir bütçe verilerek eğitimi desteklenen, eğitim için daha fazla olanaklara sahip bireylerdir. Devlet okullarında da maddi düzeyleri yüksek olan bireyler olabilir, ancak özel okullarda maddi düzeyi düşük olan öğrencilerin olmaması, bu argümanı desteklemektedir. Bunun yanında özel okullarda öğretmen seçiminden istihdamına, yönetimden görevden çıkarma sürecine kadar pek çok işlemde daha az bürokrasi olup, yönetim daha hızlı hareket edebilmektedir. Bunun yanında özel okullarda, araştırma demografisinden de görüleceği gibi, öğretmen seçim sürecinde daha yüksek kalitedeki öğretmenlerin seçimine olanak verilmektedir. Ancak sebep her ne olursa olsun, genel olarak özel okullarda görevli öğretmenlerin devlet okullarında görevli öğretmenlere göre daha fazla yaratıcı düşünceye sahiptir. Yaratıcı düşüncenin tek başına yararları dahi düşünüldüğünde, devlet okullarında bu konuda önemli bir eksikliğin olduğu ifade edilebilir.

6. Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçlarından da görüleceği gibi özel okullarda, devlet okullarına göre daha fazla düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde yaratıcılık düzeyi yüksek çıkmıştır. Özel okullarda verilen eğitimin çıktıları ile ilgili genel kanı ve LYS, TEOG gibi değerlendirme sınavlarında özel okulların başarıları araştırma sonuçları ile bir arada değerlendirildiğinde, özel okullardaki bu başarı farkında öğretmenlerin yaratıcı düşünce düzeylerinin arasındaki farkın etkili olduğu düşünülebilir. Her ne kadar devlet ile özel okullar arasında bürokrasiden okulun imkan ve olanaklarına, öğretmen seçiminden maddi imkanlara, müfredat geliştirmeden demografik profile kadar pek çok etken okulda verilen eğitim çıktıları üzerinde etkili olsa da, eğitim kurumlarında bilginin temel taşıyıcısı ve aktarıcısı olan öğretmenlerin ve öğretmenlere ilişkin bilişsel özelliklerin etkisinin çok daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Bu nedenle özel okullar ile devlet okulları arasındaki kalite ve eğitim çıktıları arasındaki farklar değerlendirildiğinde, yaratıcı düşünceye daha fazla önem veren öğretmenlerin varlığının önemli bir etken olduğu ifade edilebilir.

Öğretmenlerin yaratıcı düşünme düzeyleri üzerinde mesleki deneyim ve mezuniyetin de önemli rolünün olduğu ifade edilebilir. Özellikle mesleki deneyimin ilk başlarında düşük olan yaratıcı düşünce, daha sonra artmakta ve deneyim belli bir sürenin üzerinde çıktığında, tekrar düşmektedir. Bu nedenle özellikle mesleki deneyimi az ya da tükenmişlik düzeyinin artması yüksek olan daha ileri mesleki deneyimdeki öğretmenlerin de yaratıcı düşünce konusunda geliştirilmesinde, bu alanda hizmet içi eğitimlerin verilmesinde yarar vardır. Öte yandan verilen eğitimlerin bu alanda yeterli olmadığı, eğitim almış bireylerde yaratıcı düşüncenin daha düşük düzeylerde çıktığı da görülmektedir. Bu durum, çağın gerekliliklerini ve nitelikli bilgi üretmeye tasarrufu olan öğretmenlerin yetiştirilmesinde verilen eğitimlerin yüzeysel kaldığını göstermektedir. Bu nedenle üniversite ve akademik çevre ile dünya gelişmelerine entegre, daha geniş bir çerçevede incelenecek olan yaratıcılık eğitimlerinin, özel okullardaki başarı grafiğini devlet okullarına da yansıtma etkili olacağı açıktır. Dolayısıyla bu alanda daha koordineli, deneyim ve tecrübeler ile teorik bilgileri harmanlayan, yüksek katımlı oluşumlarla desteklenmiş yaratıcı düşünce eğitimlerinin verilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- ASLAN, E. (2001). "Torrance Yaratıcı Düşünce Testi'nin Türkçe Versiyonu", *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* Yıl : 2001, Sayı 14, Sayfa : 19-40.
- DİKİCİ, A. (2006). "Sanat Eğitimi ve Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeyleri", *Education and Science*, 31(139), 3-9.
- DURAN, C. ve SARAÇOĞLU, M. (2009). "Yeniliğin Yaratıcılıkla Olan İlişkisi ve Yeniliği Geliştirme Süreci", *Yönetim ve Ekonomi*, 16(1), 57-71.
- ESMER, E. ve BAYKAL, A. (2010). "Sınıf Öğretmenlerinin "Seçilmiş" Kişisel Yönelimleri", *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 1730-1737.
- KARASAR, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: Nobel.
- KORAY, Ö. (2004). "Yaratıcı Düşünme Tekniklerinden Altı Düşünme Şapkası ve Nitelik Sıralama Tekniklerinin Fen Derslerinde Uygulanmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri", *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya*.
- YAŞAR, M.C. ve ARAL, N. (2010). "Yaratıcı Düşünme Becerilerinde Okul Öncesi Eğitimin Etkisi", *Kuramsal Eğitimbilim* 3(2), 201-209.
- YENİLMEZ, K. ve YOLCU, B. (2007). "Öğretmen Davranışlarının Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişimine Katkısı", *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 95-105.